

שיחת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בעצרת תפלה שנערכה לרפואת כ"ק האדמו"ר מפיטסבורג זצוק"ל

בבית מדרשו באשדוד

ט"ו אלול תש"פ

נמצאים אנחנו בזמן של התעוררות רחמים - חודש הרחמים והסליחות, ועתה קהלא קדישא הדין, הציבור הקדוש והחשוב הנמצא כאן יחד עם רבים מעם בני ישראל מנצלים את התעוררות הרחמים, כדי לעורר רחמים על הצדיק הגדול הרבי מפיטסבורג שליט"א רבי מרדכי יששכר בער בן רחל, שתהא לו רפואה שלמה בקרוב.

אמרו חז"ל (ברכות ה.) "אמר רבא ואיתימא רב חסדא אם רואה אדם שיסורין באין עליו יפשפש במעשיו שנאמר (איכה ג, מ) נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה', פשפש ולא מצא יתלה בבוטל תורה שנאמר (תהלים צד, יב) אשרי הגבר אשר תיסרנו י-ה ומתורתך תלמדנו". והתמיהה ידועה הלא עוון ביטול תורה אינו מהעוונות הקלים רח"ל וכיצד יתכן שקודם לכן פשפש ולא מצא. ובספר אזור אליהו (להגה"ק ר' אליהו הורושובסקי זצוק"ל) בפרשת וישלח מביא בשם הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע לבאר דכוונת הגמרא דאם רואה אדם שיסורים באין עליו, בפרט בציבור שהרועה הנאמן המנהיג המשפיע והרבי יסורים באין עליו, ואינו צער רק עבורו ועבור בני משפחתו, אלא זהו יסורים וצער לכל יחיד ויחיד, בעת כזאת יש לעורר רחמי שמים ולמצוא זכויות ובכחם יבטלו את היסורים, וזהו יפשפש במעשיו - היינו במעשיו הטובים. פשפש ולא מצא, אם למרות שחיפש זכויות עדיין לא נתעוררו הרחמים, יתלה בביטול תורה, היינו שיאמר להשם יתברך שבזמן שבאין עליו יסורים אינו יכול לעסוק בתורה, וזוהו יעורר רחמים להסיר ממנו היסורים, בזכות התורה שיעסוק בה כשיסתלקו ממנו היסורים.

והנה כאן ודאי אין צריך לחפש זכויות, אמנם זכות התורה ודאי גדולה ביותר, כאשר הרבי שליט"א זכה להרבות מאד בעסק התורה ובאהבת התורה, וזכורני שהייתי משובתי שבת כאן בעיר אשדוד לפני כעשרים שנה ובמוצאי שבת קודש בקרתי במעונו, ובשמחה רבה סיפר לי על אחד מתלמידי הישיבה [- מן הסתם כהיום הוא כבר מרביץ תורה חשוב...] שנבחן סך גדול של דפי גמרא ונתעטר בתואר "השנון", והיתה לו קורת רוח רבה מכך. ובמשך כל השנים הרבה תורה ועדיין מרבה תורה, ממילא יתלה בביטול תורה, שיש לבקש מהשם יתברך על אותו צדיק שאי"ה כאשר יעזור השם יתברך ויחלץ ממצבו, ודאי ירבה יותר ויותר תורה אהבת ה' ויראת ה', ובזכות זו תבוא לו רפואה בקרוב.

במסכת קידושין (לא:) מביאה הגמרא על רבי טרפון שהיה משתבח בבית המדרש בגודל מצות כיבוד אם שקיים שכאשר אמו הזקנה היתה צריכה לעלות למיטה היה רבי טרפון מתכופף לארץ וכך עלתה עליו, וכן בירידתה היה מרכיץ את עצמו וכך ירדה ממטתה. כאשר שמעו זאת חכמי בית המדרש אמרו לו "עדיין לא הגעת לחצי כיבוד, כלום זרקה ארנקי בפניך לים ולא הכלימתה", וידוע

פירוש הצדיקים שאותם חכמים ראו שהשיג רבי טרפון שלמות מסוימת במצות כיבוד אם, וכיון שהשלים עצמו בכך וראו גם שלמותו בשאר ענינים, אם כן כבר השלים תפקידו בעולם וח"ו הגיעה שעתו, לכן אמרו "עדיין לא הגעת לחצי כיבוד", שטרם הגיע לשלמות במצוה זו, ועדיין יש לו להיות בזה העולם כדי להשלים עצמו במצות כיבוד אם.

ובגמרא ברכות (י.) איתא "בימים ההם חלה חזקיהו למות ויבא אליו ישעיהו בן אמוץ הנביא ויאמר אליו כה אמר ה' צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה" (מלכים ב כ, א), אמר ליה מאי כולי האי אמר ליה משום דלא עסקת בפריה ורביה, וביקש חזקיהו המלך שיתן לו ישעיהו הנביא את בתו לאשה ואולי בזכות שנינו נפקו מינאי בנין דמעלו. אמר לו ישעיהו כבר נגזרה עליך גזירה אמר לו בן אמוץ כלה נבואתך וצא [-והיינו שיגמור קודם את דברי הנבואה שלא יהיה בכלל הכובש את נבואתו שחייב מיתה], כך מקובלני מבית אבי אבא שהוא דוד המלך אפי' חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים מיד (ישעיהו לח, ב) "ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה'". ומבארת הגמרא מאי קיר אמר רשב"ל שהתפלל מקירות לבו, רבי לוי אמר על עסקי הקיר אמר לפניו רבונו של עולם ומה שונמית שלא עשתה אלא קיר אחת קטנה לאלישע החיית את בנה, אבי אבא - שלמה המלך ע"ה שחפה את ההיכל כולו בכסף ובזהב על אחת כמה וכמה.

ויתכן לבאר קל וחומר זה שעשה חזקיהו המלך, דהנה האשה השונמית הבינה את גודל מעלתו של אלישע "ותאמר אל אישה הנה נא ידעתי כי איש אלקים קדוש הוא עבר עלינו תמיד נעשה נא עלית קיר קטנה ונשים לו שם מטה ושלחן וכסא ומנורה והיה בבאו אלינו יסור שמה" (מלכים ב, ד, ט-י) ובזכות זו שזכתה להבין ולהעריך את גודל מעלתו של הצדיק וטרחה בשבילו זכתה לתחייתו של בנה. ואמר חזקיהו הלא אבי אבא שלמה המלך חפה את ההיכל כולו בכסף ובזהב. ידוע כי בית המקדש היה שורש כל נשמות ישראל וכל הקרבנות שהקריבו שם כיפרו ועוררו לתשובה את לבות כל בני ישראל בכל העולם כולו. וכל איש ישראל מכונה בשם היכל ה' מחמת נשמת שד-י השוכנת בקרבו. וכשחיפה שלמה המלך את קירות ההיכל בכסף וזהב ייקר בזה ורומם את נשמות כל ישראל אשר הם בני מלכים, וכידוע מרביה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע שאמר כי היצר הרע הגדול ביותר הוא שיהודי שוכח שהוא בן מלך. כל יהודי הרי הוא בן מלך, כל יהודי הוא מקדש מעט והשם יתברך שמח וחפץ בעבודתו. וזהו הכוונה במה שחיפה שלמה המלך את קירות ההיכל בכסף ובזהב, שידע כל איש ישראל את גודל מעלתו וכמה הוא אהוב וחביב בעיני השם יתברך, כל יהודי הרי הוא מחופה בכסף ובזהב!

וקל וחומר זה עשה חזקיהו המלך, ומה האשה השונמית שלא הבינה אלא גודל מעלתו של איש קדוש זכתה לנס כה גדול של תחיית המתים, אני שאני נכדו של שלמה המלך שהעריך ורומם מעלתו של כל יהודי ויהודי וחיפה את ההיכל כולו בכסף ובזהב על אחת כמה וכמה שאזכה לנס למעלה מדרך הטבע.

כאשר יושבים אנו בעצרת תפלה זו נעורר נא את רחמי אבינו שבשמים בזכות זו, כי הנה כל אדם גדול יש לו את מעלותיו שנתייחד בהם, וידידי הגדול הרבי שליט"א מיוחד ומפורסם באהבת ישראל הבוערת בקרבו וזכה לחפות היכלות רבים בכסף ובזהב, כמה יקר בעיניו כל בחור וכל אברך וכמה הוא מרומם ומגביה אותם. ובוודאי זוהי זכות עצומה שדיה לעורר ולהמשיך עליו רחמים רבים. ועדיין לא הגיע לחצי כיבוד - כמה נשמות ישראל יש עדיין שצריך לשגבם וליקרם, לחזק לבבות

נשברים ולקרב את בני ישראל לאבינו שבשמים, ועדיין לא הגיע למחצה ולשליש ולא הספיק להשלים עבודתו בענין זה.

יעזור השם יתברך כפי הנאמר שם אצל חזקיהו, "ויבך חזקיהו בכי גדול וגו', ודבר ה' היה אליו לאמר שוב ואמרת אל חזקיהו וגו', כה אמר ה' אלקי דוד אביך שמעתי את תפלתך ראיתי את דמעתך הנני וגו' והוספתי על ימיך חמש עשרה שנה וגו' " (מלכים ב, כ, ג-ו). ואף שכבר נגזרה הגזירה ודבר אחד מדבריו אחר לא ישוב ריקם, ודבר ה' ביד עבדיו הנביאים הוא אמת שאינו משתנה, מכל מקום על ידי שחזקיהו עורר זכויות אבותיו, ובכה בכי גדול ובקש והתחנן מקירות לבו, זכה שנתבטלה הגזירה ונוספו על ימיו לחיות באורך ימים ושנים.

בחורים ואברכים חשובים ויקרים, יש לדעת שאף שזה כבר כשלשה שבועות שמתפללים ומבקשים, מארגנים מנינים לאמירת תהלים ביום ובלילה, ודרכו של עולם הוא שכאשר כבר מתפללים הרבה כל כך נחלשים ומתרפים מעט. מכל מקום שמעו נא את דברי המדרש (ד"ר ב, יב) "רבי חנינא בר פפא שאל לרבי שמואל בר נחמן מהו דכתיב (תהלים סט, יד): "ואני תפלתי לך ה' עת רצון", אמר לו שערי תפלה פעמים פתוחים פעמים נעולים אבל שערי תשובה לעולם פתוחים, אמר לו מנין דכתיב (שם סה, ו) "נוראות בצדק תעננו אלקי ישענו מבטח כל קצוי ארץ וים רחוקים", מה המקוה הזה פעמים פתוח פעמים נעול [כפי שראינו לאחרונה שסגרו את המקוואות בעוה"ר...], אף שערי תפלה פעמים פתוחים פעמים נעולים, אבל הים הזה לעולם פתוח כך ידו של הקדוש ברוך הוא לעולם פתוחה לקבל שבים".

ובדברי המדרש כתוב ענין גדול מאד, דאיתא מהרה"ק מוהר"י מבעלז זי"ע לבאר את דברי המדרש שפתח בביאור הכתוב ואני תפלתי המדבר במעלת התפלה, והמשיך במעלת התשובה על התפלה. וביאר דכוונת המדרש הוא שכאשר האדם רק מתפלל ואינו שב בתשובה שלימה אז השערים לפעמים ננעלים, אבל כאשר התפלה באה יחד עם תשובה שלימה מעומקא דליבא היא ודאי מתקבלת ואף שערי התפלה נפתחים.

לכן כאשר עומדים אנו עתה בחודש אלול אשר בזמן זה ימינו פשוטה לקבל שבים ואני לדודי ודודי לי ומן השמים מעוררים את בני ישראל לשוב אליו יתברך, וכל יהודי השב באמת מקבלים אותו מיד. אין פתוחים רק שערי תשובה בלבד אלא גם שערי תפלה. וכאשר יהודי מתחזק בתשובה, ובפרט תלמידי מקום זה אשר כל אחד מתחזק בענינו הוא, ודעו נא שכל תלמיד המתחזק עתה בקבלות טובות ובכל מיני התחזקות, הרי הוא ממשיך בחיפוי ההיכל בכסף וזהב, כפי שאותו צדיק התחיל בעבודה זו, והוא ממשיך זאת בכוחות שקיבל מהצדיק, באופן זה ודאי שערי התשובה ושערי התפלה פתוחים תמיד, ולכן התפלה בימים אלו אשר באה יחד עם התשובה ודאי מקובלת היא למעלה.

בהמשך הדברים איתא שם במדרש "אמר רבי חייא רבא, כתיב (תהלים כז, יד) קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה', הוי מתפלל וחוזר ומתפלל ויש שעה שיתנו לך". וכך בעת צרה ל"ע יש להתפלל ולבקש עוד ועוד, כי אין האדם יודע מהו הרגע הנכון אשר עתה הוא עת רצון למעלה, וברגע זה אפשר שתעלה התפלה למעלה ותתקבל לרחמים ולרצון. ובאמת שזהו כלל גדול בכל התפילות דאיתא מהאר"י ז"ל (שעה"כ ח"ב סדר שבת א) שאף שאנו מתפללים בכל יום את אותם התפלות שלש פעמים ערב ובוקר וצהריים, וכשמביטים בסידור נראה כאילו אנו חוזרים ומתפללים את אותה התפלה שוב ושוב, אולם באמת אין לך תפלה שדומה לחבירתה ובכל תפלה נתעורר למעלה עניינים אחרים ומתעלים

חלקי קדושה שונים. וכל יום ויום משית אלפי שני העולם אין יום שדומה לחבירו בתכליתו ותיקונו וכל תפלה של כל יום יש לה מטרה ותכלית בפני עצמה.

תיכף נעמוד לתפילת ערבית של יום ט"ו אלול תש"פ, וברור הדבר שמתחילת הבריאה עדיין לא נתקן מה שיש לתקן ע"י תפלה זו. וכך הוא הדבר בכל תפלה ובכל יום שמעוררים עתה רחמים, וכנראה שמצפים בשמים לתפלות עם ישראל. וכזה אדם גדול שמשפיע תמיד טוב לישראל וממשיך עליהם חסדים, ודאי נוהגים עמו משמים במדה זו, וחפצים להשפיע עליו רחמים גדולים וחסדים רפואות וישועות, אלא שיש לעורר זאת, וכל אחד צריך לחשוב כאילו עתה הוא פעם ראשונה שאומר תהלים, ולא כמי שאומר תהלים כבר שבועיים, כי הלא יתכן שדוקא ברגע זה יש לך שעה שיתנו לך, וכאשר יגיע הרגע הנכון שבו יהא עת רצון ואזי תהא צעקה מקירות לבם של המתפללים על ידי זה יתעוררו רחמי שמים. ויש להאמין באמונה שלמה בכח התפלה שהיא מעוררת רחמים, ואין לנו להבין כבשי דרחמנא מדוע הוא באופן זה ובאופן אחר, אבל ודאי כפי שהתפלה בטלה מאמר הנביא, אם כן ודאי יכולים לבטל על ידה כל ענין שאינו טוב אף כשכבר נגזרה גזירה.

יעזור השם יתברך שלא יהא יותר בימים אלו ביטול תורה, שיוכלו להרבות בתורה ולא יבוא מעגמת נפש זו היפך זה, וכאשר יהא לרבי שליט"א רפואה שלמה, ממילא יוכלו להתחזק יותר בתורה, כי במצב זה אין כל כך ישוב הדעת, וכאשר הוא יבריא יוכלו להתכונן כראוי לימים הקדושים הבאים עלינו לטובה. ויעזור השם יתברך שבזכות כל הקבלות והתפלות ובזכות אבותיו הק', שיתעוררו רחמיו ית' על רבי מרדכי יששכר בער בן רחל, להחלימו לרפאותו להחזיקו ולהחיותו, וישלח לו מהרה רפואה שלמה מן השמים לרמ"ח אבריו ושס"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל, ויעזור השם יתברך שיוכל להמשיך בעבודת הקודש לאורך ימים ושנים טובות, ויהא לכל הנאספים ולכל ישראל תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה, כתיבה וחתימה טובה, שנוכל להתפלל כראוי בימים הק' הבעל"ט, ונזכה לשנה טובה ומתוקה בכל הענינים.